

leurs“ et d’assurer le paiement au profit des exploitants de stations-service. L’inconvénient du nouveau système envisagé est encore de dissocier l’action publique du paiement, sauf hypothèse d’un désistement formel de la part du plaignant, procédure qu’il n’a aucun intérêt à effectuer. L’intervention du paiement aura tout au plus un effet sur le taux de la peine.

Il n’appartient toutefois pas au Conseil d’État d’opérer une pondération entre les avantages et les inconvénients pratiques du système actuel.»;

- considérant, d’une part, l’avis critique du Procureur général d’État et, d’autre part, l’avis favorable du Procureur d’État de Diekirch quant au projet de loi sous rubrique,

invite le Gouvernement,

- à présenter à la Chambre des Députés un premier bilan de la nouvelle loi trois années après son entrée en vigueur, lequel devra notamment (i) comporter le nombre de cas de vols d’essence enregistrés dans l’intervalle, son taux d’élucidation, le nombre de paiements au profit des pompistes intervenus sur cette période, de même qu’une comparaison de ces chiffres avec les autres types de vols relevés sur ladite période, (ii) faire état de l’utilité de l’instrument dit du «jugement sur accord» et de l’ordonnance pénale en général et plus particulièrement en matière de vols d’essence, notamment en termes de paiements intervenus au profit des pompistes, (iii) des difficultés d’exécution des jugements qu’ont rencontrés les pompistes sur le plan civil et enfin (iv) l’évolution des coûts en relation avec la poursuite des faits de vols d’essence,

- à procéder à une analyse de l’application de l’article 24 du Code pénal aux condamnés à une peine correctionnelle, notamment en ce qui concerne les délits de grivèlerie de nourriture et autres prévus à l’article 491 du Code pénal et de la nécessité du maintien du renvoi à l’article 24 y prévu, de même que dans le contexte d’autres infractions et à présenter en fonction des résultats obtenus une réforme des dispositions légales en cause.

(s.) Gilles Roth, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Claude Wiseler, Michel Wolter.

Da kënnen mer iwwert d’Motioun ofstëmmen, à main levée.

Vote sur la motion 1 modifiée

Wien ass mat der Motioun d’accord?

Ma, dat ass kloer: Déi Motioun ass ugehooll.

An d’Suggestioun vum Här Rapporteur, ech mengen, och déi ass ugehooll. Mir maachen dat mat méi oder manner Sécherheet, mä fir honnertprozenteg Sécherheet ze hunn, solle mer Buch doriwwer féieren, bei wat fir enge Projeten dat festgehalen ass, an dann dat mat an de Programm vun der Chamber iwwerhuelen. Dat ass eng gutt Suggestioun, mengen ech.

Ass och jiddwereen dermat d’accord?

Merci. Da maache mer dat esou.

Sou! An da géife mer zum nächste Projet iwwergoen. Dat ass de Projet de loi 6865, d’Reorganisatioun vun der Administratioun vum Environnement, der Ëmweltverwaltung. An de Rapporteur, den Här Gérard Anzia, huet direkt d’Wuert. De Riedemodell ass den 1.

6. 6865 - Projet de loi portant réorganisation de l’Administration de l’Environnement

Rapport de la Commission de l’Environnement

► **M. Gérard Anzia** (déi gréng), rapporteur.- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech sinn haut ganz houfreg, lech de Projet de loi 6865 iwwert d’Reorganisatioun vun der Ëmweltverwaltung virstellen ze dierfen. Et ass eng Verwaltung, déi 1980 per Gesetz geschaf gouf an déi elo eng nei, eng modern, eng der Zäit ugepassten Ausrichtung kritt.

Och wann dese Projet de loi nëmmen néng Artikelen huet, och wann de Gesetzestext vun deemem Projet de loi bal op eng Säit passt. Wa mer der Virstellung vum Conseil d’État nogaange wäeren an den Artikel 2, wou d’Attributioun festgehalen sinn, dat sinn der eefel, och entsprechend ofgeännert hätten, da wier den Text op eng Säit gaangen. Mä loosst lech net dovun täuschen! Dës néng Artikelen, déi hunn et a sech an déi wäerten et mat sech bréngen, dass des Verwaltung nei opgestallt gëtt.

De Prozess vun der Neiopstellung vun der AEV ass schonns viru méi wéi fënnf Joer ugestouss ginn an ass mam Stëmme vun deemem Gesetz,

dat mer hoffentlech haut zesumme maachen, awer net ofgeschloss, mä geet weider. En ass evolutiv.

Ech profitéieren och dervun, déi Leit aus der Direktioun vun der Ëmweltverwaltung hei ze begreissen, déi hei op der Tribün sinn: den Direkter Robert Schmit a sàin Directeur adjoint, den David Glod. An ech soen hinnen e grouesse Merci fir déi Energie, déi se dragestach hunn an der leschter Zäit, fir hiren Engagement, fir des Verwaltung nei opzestellen, fir déi nei Organisatioun, déi Reorganisatioun vun hirer Verwaltung intensiv ze begleeden.

Ech géif awer elo kuerz op dee legislative Volet, prozedurale Volet agoen. De Projet ass déposéiert ginn hei an der Chamber den 3. September d’lescht Joer vun eiser Ëmweltministesch. De Conseil d’État huet sàin Avis de 24. November ofginn. D’Avis vun der Chambre des Salariés, der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics, der Chambre des Métiers an der Chambre de Commerce sinn erakomm zu den Daten: 15. September, 8. Oktober, 7. an 10. Dezember, jeeeweils 2015. Den 28. Oktober 2015 huet d’Ëmweltkommissioun mech selwer als Rapporteur nominéiert. Mir hunn dann de Projet de loi ënnersicht, och den Avis vum Conseil d’État, an dat an enger Reunioun vum 3. Februar dëst Joer, 2016 also.

Mir hunn do ee Rapport ënnersicht an ugehooll. An dat war an der Reunioun vum 17. Februar. An et war noutwendeg - ech soen awer kuerz firwat -, e Rapport complémentaire gëschter an der Reunioun vun der Ëmweltkommissioun, um Datum vum 24. Februar, unzehuelen. Do war en textuelle Feeler ënnelaf beim Artikel 1, wou mer gesot hunn: „Mer ginn net dem Avis vum Statsrot no.“ A leider war am Gesetzestext, dee mer herno niddergeschriwwen haten, eben dann awer den Artikel 1, esou wéi de Statsrot e formuléiert hat, dra festgehalen ginn.

Dat gesot, géif ech elo nach eng Kéier zu den allgemenge Betruuchtungen kuerz iwwergoen.

Wat sinn dann elo déi nei Aufgabe vun deser Verwaltung? Ma des Verwaltung, déi wäert am Service si vun der Gesellschaft, fir en héijen Niveau sécherzestellen vun der Protektioun vun der Ëmwelt, vun der Qualitéit vun de Leit an hirer Ëmwelt, also fir d’Liewensqualitéit vun eis alleguer. Déi Verwaltung wäert eng Hëllefstellung gi fir natierlech Politik, fir awer och ze kucken, dass eis Legislatioun och ëmgesat gëtt, dass se applizéiert gëtt. Alles, wat mam Beräich vun der Ëmwelt ze dinn huet. Se wäert och d’Aktivitéite vun de Leit encadréieren, déi méi oder manner en Impakt op d’Ëmwelt hunn. Se waacht och an evaluéiert den Zoustand vun eiser Ëmwelt; an dat zesumme mat deenen anere Verwaltungen: mat der ANF, der Administration de la Nature et des Forêts, mat der Administration de la Gestion de l’Eau; ënnert der Politik vun natierlech dem Ëmweltministère an der Lëtzebuerger Regierung.

Wat sinn dann elo déi Wäerter, déi an deser Ëmweltverwaltung solle prägend sinn? Ma sécher ass e ganz wichtege Wäert, e wichtegen Aspekt déi Approche Service a Client, dass ee responsabel mat deene Leit ëmgeet, déi u sech eng Demande bei engem stellen, well vun der Aarbecht, déi déi Leit maachen, hänke ganz vill Konsequenzen an hirem dagdeeglechen Ëmfeld of, vun hirer Aarbecht, vun hirer Entreprise, vun hirem Handwierk.

An da muss och den Esprit d’équipe gëllen, dass d’Leit zesummeschaffen, dass een engagéiert un déi Projeten, un déi Froestellungen erugeet. An esou soll d’Spigelbild si vun där neier Aarbechtskultur vun der Administration de l’Environnement.

Ech wäert elo kuerz emol op den Objet natierlech vum dem Gesetz agoen. Wéi scho gesot, et geet u sech drëm, d’Ëmweltverwaltung nei opzestellen. Et geet drëm, dat Gesetz vum 27. November 1980 ëmzënnern an ze ersetzen. Et geet awer och drëm, där Verwaltung méi eng grouss Flexibilitéit ze ginn, an zwar, fir kënnen op nei Aspekter ze reagéieren, nei Services och kënnen anzeféieren, ouni dass dofir eng Gesetzesännerung misst kommen.

Elo kommen ech zum Avis vum Conseil d’État. De Conseil d’État huet virun allem des Verwaltung verglach mat der ANF a mat der Administration de la Gestion de l’Eau. An do war ee vun hire Problemer, op déi se gestouss sinn, d’Ofgrenzung vun de Kompetenzen zwëschen dese verschidde Verwaltungen. Dozou wäert ech herno am Ofschloss nach e Wuert soen.

Si hätte gär gehat, dass méi preziséiert géif ginn, wou, wat fir eng Verwaltung zoustänneg ass, bis zu wat fir engem Punkt an net weider. En plus huet de Statsrot ugemierkt, dass e gewëssene Flou ass, wat verschidde Signifikatiounen si virun allem vun deenen eefel Attributiounen, déi hei am Artikel 2 festgehalen ginn. A si hätte gar onbedéngt eng Reformuléierung gehat, an, wann ee se net kéint reformuléieren, dass een dann ebe géif Abstraktioun maache

vun där Prezisioun vun desen eefel Attributiounen. Mä dorop kommen ech herno nach eng Kéier zrëck.

Den Avis da vun de Chambres professionnelles.

Am Avis vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics ass et virun allem ëm de Cadre du personnel gaangen, wou se ëmmer ee wuechsam A drop hunn, wien ënner wat fir Konditiounen agestallt gëtt. Se ginn awer soss hiren Accord zu deemem Projet de loi.

Dann den Avis vun der Chambre des Métiers. Do ass erauszelies, dass si insistéieren, dass si eben als ee vun deene Partner vun deser Verwaltung solle gëllen; wat och de Fall ass. A si hätte gär gehat, dass se formell géifen ageschriwwen ginn als ee Partner, deen ebe kollaboréiert mat deser Verwaltung. A virun allem, wat hinnen um Häerz louch, waren natierlech d’Kommodo-Inkommodo-Prozeduren, wou se sot: „Déi Délaien, déi de Moment an där Verwaltung sinn, déi sinn ze grouss. An Dir musst derfir suergen, dass déi Verwaltung entsprechend mat méi Personal ausstafféiert gëtt.“ Ech mengen, dorop wäert dann och d’Madamm Ministesch bestëmmt herno an hirer Interventioun agoen.

Deen nächsten Avis ass dee vun der Chambre de Commerce. Si begreisst dee Changement, dee Changement de culture, deen ugeduecht ass an deser Verwaltung, deen awer och absolut noutwendeg ass, wéi si hei preziséieren, deen och achséiert ass op Resultater, wou awer och monéiert gëtt, äänlech wéi bei der Chambre des Métiers, dass Personal muss do sinn, fir dass des Verwaltung effikass a schnell ka schaffen. An duerfir soe se och hei, des Verwaltung misst onbedéngt mat Personal opgestockt ginn.

Da kommen ech zum Avis vun der Chambre des Salariés. Déi hate kee Kommentar zu deemem Projet de loi a markéieren domat hiren Accord.

Ech géif awer déi néng Artikele ganz kuerz eng Kéier hei en revue passéiere loossen, fir dass ee gesäit, wou mer dem Statsrot Rechnung gedroen hunn a wou mer an der Kommissioun der Meinung waren, mir sollten dee virgeschloenen Text bäibehalen.

Am Artikel 1, do geet et drëm, d’Missioun vun der Ëmweltverwaltung festzelleen. Do war de Problem oder d’Vue vum Statsrot déi, dass ee sech soll méi uleenen un déi Opstellung vu Ponts et Chaussées, also manner prezis... oder méi einfach ausgedréckt: Si hate Problemer mat den Expressiounen, déi hei am Text sinn, virun allem mat de Begrëffer vum „de façon intégrée“ an dann dem Begrëff vun der Nohaltegkeet a vun engem héijen Niveau vun Nohaltegkeet, der Qualité de vie vun dem Mënsch a senger Ëmwelt. D’Kommissioun war awer eestëmmege der Meinung, dass mer sollte beim Originaltext bleiven an déi Verwaltung och mat desen Attributer a Missioun versinn.

Am Artikel 2, do geet et ëm d’Attributiounen u sech vun der Verwaltung. Ech hat gesot, et sinn der eefel Stéck. Déi si ganz villfältig. Ech ziele se elo net allen eefel op. Dir fannt se natierlech am Rapport an Dir fannt et och am Gesetzestext nach eng Kéier erëm.

Et geet awer - ech gi queesch duerch déi Attributiounen - ëm Sensibiliséierung, Forméierung, Informatioun, Berodung. Et geet ëm d’Evaluéierung vum Zoustand vun der Ëmwelt. Et geet drëm, fir ze kucken: Wat fir en Impakt hunn d’Aktivitéite vu Mënsch op d’Ëmwelt? Et geet drëm, Strategien auszuschaffen, Konzepter. Et soll Recherche gemaach ginn. Et geet och drëm, legal Prescriptiounen ze erschaffen. Et geet drëm, ze iwwerwaachen. Et geet drëm, och ze kucken, ob d’Conditions d’exploitation vu verschidde Betriber agehalen ginn. Et geet drëm, u legislativen Texter matzeschaffen. An et geet natierlech och ëm d’Preventioun an d’Reparatioun vum Dommages vis-à-vis vun der Ëmwelt. An net zulescht natierlech, geet et och drëm, d’Qualitéit héichzehale vun de Prozeduren, Analysen an Inventairen.

Wat hei am Artikel 2 nach stoung, dat war, dass mat deene verschidde Verwaltungen muss kollaboréiert ginn. Ech sot et scho virdrun. Dat ass kloer an evident. Déi verschidde Verwaltungen - d’Administration de l’Environnement, d’Administration de la Nature et des Forêts an d’Administration de la Gestion de l’Eau -, déi mussen zesummeschaffen. Dat schwätzt fir sech. An dofir si mer och dem Avis vum Statsrot nogaangen a mir hunn dee Paragraf, deen Abschnitt hei erausgeholl.

Ech komme kuerz zum Artikel 3. Do war näischt ze bemierken. Also nach méi kuerz.

Da kommen ech also direkt zum Artikel 4. Et geet drëm, d’Kompetenzen an d’Responsabilité vum Direkter festzehalen. Och dat war ouni Problemer. A mir hunn den Text iwwerholl, deen de Statsrot virgeschloen huet.

Am Artikel 5 ass et ëm den Organigramm gaangen. Bon, do ass et elo esou: D’Opdee-

lung vun den Aarbechten an der Verwaltung, déi ënneläit... An dat huet ze di mat deem neie Gesetzestext vum 25. Mäerz 2015, deen de Statut général des Fonctionnaires de l’État festleet, dass den Direkter u sech den Organigramm vu senger Administratioun festleet. Duerfir war déi Prezisioun hei am Gesetzestext also am Artikel 5 net noutwendeg. A mer hunn den Avis vum Statsrot hei iwwerholl.

Den Artikel 6. Hei geet et drëm, de Cadre du personnel festzelleen. Och do ass mat enger klenger Ëmännerung am Text d’Preziséierung, dass et zwee Directeurs adjoints gëtt. Deen Avis vum Statsrot ass iwwerholl ginn.

Am Artikel 7 ass et ëm d’Conditions d’études gaangen. Och do hu mer den Avis vum Statsrot iwwerholl.

Am Artikel 8 ass et och kloer a wichteg, dass drop gepocht gëtt, dass déi Kandidaten, déi elo den Direkter oder den Directeur adjoint duerstellen, dass déi Leit all eng Formation universitaire mussen hunn. An do si mer awer elo net op de Wee vum Statsrot gaangen, fir ze soen, do kéinten och Leit, déi keng Qualifikation universitaire vun op d’mannst engem ofgeschlossene Cycle vu véier Joer hätten, Direkter oder Directeur adjoint ginn. An do bleiwe mer bei der Exigenz vun der Formatioun.

Mir hunn och net preziséiert, a wat fir engem Beräich déi Leit eng universitär Formatioun mussen hunn, well déi Verwaltung ganz breet opgestallt ass vu Leit aus dem Beräich vun der Chemie, Bio, Physik, Geologie. Also war et och net méiglech, déi Qualifikatioun hei festzelleen. Et ass awer wichteg, dass et sécherlech, well d’Matière ganz komplex ass, eng Formation universitaire ass.

Da kommen ech zum Artikel 9, an da sinn ech jo bal fäerdeg. Mat deemem Artikel 9 gëtt u sech d’Loi modifié vum 27. November 1980 ofgeännert. An ech mengen, Dir sidd all menger Meinung, dass e Gesetzestext, deen awer elo trotzdeem méi wéi 35 Joer um Bockel huet, et sécherlech verdéngt, eng Kéier nei formuléiert ze ginn.

Ech kommen zum Schluss vu menger Interventioun. Wou soll also déi nei opgestallten Administration de l’Environnement histeieren? Ma sécherlech ass hiren éischten Objet, d’Ëmwelt ze schützen an d’Liewensqualitéit vun eis alleguer, vun eis als Mënschen, an der Ëmwelt, ze erhalen.

Déi zweet Saach: Si muss awer och eng gewësse Gestoun, Gérance vun der Ëmwelt virhuelen, an dat op wëssenschaftlecher Basis, an zesumme mat allen aneren Akteuren.

An zu gudder Lescht muss et och e kompetente Qualitéitsservice si fir all Bierger, fir all Entreprisé hei zu Lëtzebuerg am Beräich vun der Ëmwelt. An ech mengen, si sinn do um gudden Wee. Ech hunn do vollstent Vertrauen, souwuel an d’Direktioun vun der AEV wéi eben och an den Ëmweltministère, fir en A dorop ze werfen.

Ech soen lech Merci fir d’Nolauschten, a ginn natierlech d’Zoustëmmung vun der grénge Fraktioun fir dese Projet de loi.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och dem Här Rapporteur. An den éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Marco Schank.

(*Mme Simone Beissel prend la présidence.*)

Discussion générale

► **M. Marco Schank** (CSV).- Sou! Madamm Presidentin, kann een elo scho soen, Dir Damen an Dir Hären, als Éischt wollt ech e Merci lassginn, an zwar un den honorabele Kolleeg Gérard Anzia fir deen ausféierleche schrëttlechen a mënschlechen... mëndlechen Exposé - mënschlech och, okay -, virun allem ass och, wéi gesot, dee schrëttleche ganz komplett. An ech wollt och direkt derbäisoen, dass mir et begreisst hunn, dass de Projet de loi, deen zwar nëmmen néng Artikelen huet, awer am Detail am Exposé des motifs opgefouert huet, ëm wat datt et hei geet. An dat war, muss ech soen, wierleech... Dee Respekt wëll ech viruginn, virun u d’Auteuren. Dat ass wierleech wichteg gewiescht, fir sech e Bild ze maachen, wat ännert.

An datt eng Reform vun der Ëmweltverwaltung wesentlech ass... Ech denken, dass d’Leit alleguer oder déi meescht hei am Haus der Meinung sinn, dass déi wichteg ass am Sënn vun engem méi integrativen Ëmweltschutz, virun allem awer och am Sënn vun enger Ëmweltpolitik, déi déi lescht Joren a Jorzéngten, kann ee soen, ganz staark evoluéiert huet, an net fir d’Lescht och am Kontext vun den Noutwendegkeeten vum Klimaschutz, wéi mer jo déi lescht Joren erfuer hunn. Ech mengen, dass duerfir déi nei Struktur, déi nei Flexibilitéit eng ganz wesentlech ass.

An et ass evident, dass déi Struktur, wéi se 1980 fixéiert gouf vun der Verwaltung, an der

Tëschenzäit natierlech vill Nodeeler opweist an den Exigenze vun engem modernen Ëmweltschutz regelrecht am Wee steet.

D'Sensibilitéit vun de Leit dobaussé fir Ëmweltfroen ass enorm an d'Luucht gaangen, a parallel ass och d'Zuel vun de reglementareschen Texter op communautärem Niveau, awer och op nationalem Niveau, entspriechend gewuess. Derbäi kënnt, datt d'Ëmweltverwaltung stänneg nei Missiounen kritt, mat ëmmer neie Gesetzer; ech hunn et gesot. Just e puer Stéchwieder: REACH, CLP, Bioziden, Biocarburanten, Seveso, den europäeschen Eco-Label, dann och déi verschidden Agrémenten, an net fir d'Lescht och all d'Aidë bei dem Energiespuere respektiv erneierbar Energien, fir just déi ze nennen.

Bis elo war et esou, datt déi dräi verschidden Divisiounen zum Deel och äänlech Missiounen haten. Donieft gouf et och Parallellismen um Niveau vun deenen eenzelne Missiounen, souguer double Emploi, dat virun allem entspriechend enger vertikaler Strukturéierung. An do duerch war et eben net einfach, nei Ëmweltberäicher, wéi zum Beispill REACH, déi ech elo grad ernimmt hunn, awer och den ETS, den EMAS, erneierbar Energien insgesamt, an déi al Strukturen ze integréieren.

Bei der Reform geet et net fir d'Lescht drëm, enger rapider a villschichteger Evolutioun vu Missiounen vun der Ëmweltverwaltung Rechnung ze droen, ënner anerem déi nei Strukturen esou flexibel ze maachen, ganz wesentlech, datt een nei Domänen och problemlos kann dann doranner integréieren, awer och Tächë regruppéiere respektiv Synergien besser notzen an eben och deen double Emploi évitéieren. Aus enger vertikaler Struktur gouf oder gëtt eng horizontal Struktur, net méi no Sujeten orientéiert, mä no Métieren.

Dës Reformprozess, et ass virdru gesot ginn, ass ënnert där leschter Regierung ugaangen. Duerfir gouf et am Februar 2010 een éischten interne Workshop fir d'Reorganisatioun vun der Verwaltung. Dat ganz Personal vun der Verwaltung war och invitéiert ginn, fir op fräiwéileger Basis do matzemaachen. An, wann ech mech richteg erënneren, waren et 44% vun de Leit, déi deemools do matgemaach hunn.

Am Workshop goug et drëm, fir mat de Mataarbechterinnen a Mataarbechter d'Stärken an d'Schwächen ebe vun där aktueller Struktur ze kucken, ze analyséieren an doraus natierlech dann déi Verbesserungen erauszefannen, déi noutwendeg wieren. An an engems sotlen och Piste fir eng nei Organisatioun definéiert ginn. An d'Diskussiounen goufen, wat deemools och ganz wesentlech, mengen ech, war, vu Professionellen aus dem Secteur Formation an enger Rei vun Ateliere gefouert. A fir datt sech d'Leit konnte fräi artikuléieren, waren d'Membere vun der Direktioun bei deenen Ateliere net derbäi.

A Stéchuert Direktioun: Ech wollt och op dëser Plaz mech de Wieder do vum Rapporteur uschléissen an e Merci lassginn un den Engagement vun der Direktioun, awer vun alle Mataarbechterinnen a Mataarbechter, fir dee Prozess do vun der Reform unzuleieren. Dat ass net einfach, mä et muss ee soen, datt jo ganz vill motivéiert Leit an där Verwaltung schaffen an déi hunn dat dann och méi lichter gemaach. An d'Konklusiounen aus deem Workshop sinn duerno natierlech weider un d'Personal kommunizéiert ginn.

Duerno koumen déi béid Auditen. Chargéiert goufen deemools d'Ëmweltbundesamt vun Eisträich fir den thematesche Volet a PKF, Deloitte fir den organisatoreschen Deel. Déi Resultater sinn am Juli 2013 presentéiert ginn.

Wat d'Konklusiounen aus deenen Auditen ubelaangt, wëll ech elo hei weider net drop agoen. Vlächtt just zwou oder dräi Recommandatiounen erausgegraff.

Et goufen ënner anerem ebe Virschléi gemaach, fir ee Service de relations publiques en place ze setzen, grad wéi eng Cellule de coordination fir international Affären oder och nach genuch Back-up fir d'Experten an deenen internationalen Obligatiounen.

Vun der Organisatioun hier gouf och nach recommandéiert, déi intern Gestiouen ze professionaliséieren respektiv verschidde Missiounen nei ze verdeelen oder och administrativ Tächen ze zentraliséieren.

Deen neien Organigramm gesäit sechs Unitéite vir, wou de Firwat och an deem detailléierten Exposé des motifs vum Projet de loi, ech hunn et virdru gesot, presentéiert ass. An deemno brauch een net hei op dëser Plaz drop zrëckzekommen. Just esou vill, dass dës Unitéiten en fonction vun den Aarbechten, déi mussen geleescht ginn, definéiert goufen an net, wéi et bis elo war, eben en fonction vun engem bestëmmten Ëmweltberäich, mam Zil eben, och do méi e grouse Professionalissem ze schafen.

Wat een nach vlächtt kann ernimmen, dat ass de Fait, dass den 23. Abrëll 2014, viru knapp zwee Joer, ee Workshop organiséiert gouf mat all den interesséierten Akteuren. Ech mengen, datt dat och e wesentlechen Undeel un enger „good governance“ huet an dat och richteg war.

Här President, de Rapporteur huet virdrun d'Kritik vum Statsrot ernimmt. Do wëll ech mech da ganz kuerzfaassen. Virun allem goug den déi an déi Richtung, datt e gär gehat hätt, wann d'Attributiounen vun deenen dräi verschiddenen Verwaltungen - eben Natur-, Ëmwelt-, Waasserverwaltung - méi genee preziséiert respektiv délimitéiert géife ginn. En huet d'Beispill vum Sensibiliséiere, vun der Formation an der Informatioun do genannt.

Ugeschwat goufen och vum Conseil d'État nach d'Intersektiounen a puncto Kompetenzen, wat d'Pouvoirs de police ubelaangt respektiv dann och d'Interférence mat de Kompetenzen vun deene verschiddene Verwaltungen.

Da wollt ech awer nach d'Fro stellen: Hu mir inhaltlech Argumenter, firwat grad dës Grille oder dësen Organigramm déi beabsichtigt Verbesserungen soll bréngen? Als Beispill kéint ee sech jo froen: Gëtt zum Beispill d'Consultance an d'Informatioun vun de Betriber an dem grand Public an Zukunft besser wéi bis elo, eben duerch deen neien Organigramm? Hëlleft déi nei Struktur zum Beispill, d'Ozon-Problematik besser ze léisen? Hëlleft dësen neien Organigramm och, de Problem vun den Altlasten besser an de Grëff ze huelen?

Alles dat sinn elo just e puer Beispiller fir Froen, déi ee sech ka stellen. An anere Wieder: Ass mat där neier Struktur erkennbar, datt dës Reform, wéi se elo ugeduecht ass, och an der Realitéit fonctionnéiere wäert?

Duerfir wiere mer eigentlech frou gewiescht, wann de Ministère dat gemaach hätt, wat mer och an der Kommissioun kuerz ugeschwat hatten, wat och de Mouvement écologique schonn am Mee 2014 gefrot hat, näämlech esou eng Aart „reality check“ ze maachen. Mat esou engem „check“ hätt een op Basis vu präzise Fallbeispiller kënne präiwen, ob dann dës Reorganisatioun, esou wéi se konzipéiert ass, och déi beabsichtigt Verbesserungen bréngt oder ob nach aner Ramebedéngungen hätt missen definéiert ginn. An duerfir bedauere mer och, datt deen Exercice virum Vott vun dësem wichtege Gesetz net gemaach gouf.

Op eis Froen an der Kommissioun, firwat datt net op esou eng Virgeensweis zrëckgegraff ginn ass, huet d'Madamm Minister allerdéngs gesot, ee vun de Grënn wier dee gewiescht, datt een d'Leitbild net prett gehat hätt, wat awer elo virläit. Den Direkter huet eis och an där zweetleschter Kommissioun kuerz da gesot, wéi dat virgesinn ass. An an där leschter Kommissiounssëtzung, wou d'Madamm Minister net konnt sinn, huet awer de Statssekretär Camille Gira eis versprochen, dat Leitbild géife se awer virureeche, fir da méi prezis ze gesinn, wou mer do drop lasssteieren.

Am Virfeld vum Ausschaffe vun dësem Projet de loi gouf et näämlech an eisen Ae sënnavollerweis, éischstens, deen interne Bléckwénkel, dee vun de Mataarbechter also vun der Verwaltung op hir eege Verwaltung, zweetens, de Bléck vu baussen, eben a Form vun deenen zwee Auditen, an drëtzens wier eben och dee Bléck aus Siicht vum Ëmweltschutz um Terrain selwer beziéungsweis en Deel vu betroffene Biergerinnen a Bierger wichtege gewiescht.

Här President, ech wollt dann och nach zum Schluss am Numm vu menger Fraktioun eng Motioun ofginn, fir ze froen, ob et net sënnavoll wier, spëtstens no zwee Joer - virdrun hate mer scho vun de Bilane rieds, fir e Relevé ze maachen, datt mer eis erëmfannen an all eise Bilanen; elo géif nach een derbäikommen, wann d'Motioun géif ugeholl ginn - e Bilan ze maachen, fir ze kucken, ob d'Reorganisatioun vun der Ëmweltverwaltung deenen Erwaardungen entsprécht oder ob no deenen éischten Erfahrungen och Upassungen misste gemaach ginn.

Dobäi denke mer och, datt et fir dës Prozess wichtege wier, d'Mataarbechterinnen an d'Mataarbechter vun der Verwaltung, grad wéi Betriber oder och Ëmweltschutzorganisatiounen ze bedeelegen, fir eng komplett Analys vun de Répercussiounen, déi mer jo dann erliewen, vun deenen neie Strukturen ze kréien.

Zum Schluss wollt ech soen, datt meng Fraktioun dësse Projet stëmme wäert. An ech wollt dann domat och d'Zoustëmmung vun eiser Fraktioun zu deem Projet bréngen, an ech géif lech hei d'Motioun viruginn.

Motion 1

La Chambre des Députés,

- constatant que la structure actuelle de l'Administration de l'Environnement n'est plus adaptée aux nouvelles exigences en matière de protection de l'environnement ainsi qu'à la collaboration requise au niveau national et international;

- constatant que la loi vise une réorganisation de l'Administration de l'Environnement ajustant ses attributions à l'évolution des politiques environnementales;

- saluant le principe de la mise en place d'une organisation horizontale ainsi que la répartition des tâches de l'Administration de l'Environnement entre six unités, constituant des unités cohérentes;

- saluant le fait que l'ensemble du personnel de l'Administration de l'Environnement ait été convoqué à des réunions d'information et ait eu l'occasion de formuler ses propres propositions et doléances;

- constatant que le Gouvernement n'a pas analysé en amont du vote de la loi, moyennant des cas précis, si la réorganisation projetée par le projet de loi sous rubrique est à même d'apporter les progrès escomptés par ses auteurs,

invite le Gouvernement

- à dresser un bilan de l'application de la nouvelle loi portant réorganisation de l'Administration de l'Environnement au plus tard deux ans après son entrée en vigueur, et de procéder, le cas échéant, à des adaptations afin d'éliminer d'éventuels imprécisions, incohérences ou oublis involontaires constatés lors la mise en œuvre de la loi,

- à impliquer dans ce processus autant le personnel de l'Administration de l'Environnement que tous les acteurs concernés, tels que les entreprises et organisations environnementales, afin de permettre une analyse complète des répercussions de la nouvelle organisation de l'Administration de l'Environnement.

(s.) M. Marco Schank, Nancy Arendt, Martine Hansen, Marcel Oberweis, Laurent Zeimet.

Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **Mme Simone Beissel**, *Présidente de séance.* - Merci dem Här Schank. Ech ginn och Akt vun dem Dépôt vun dëser Motioun. Mir kommen nach dorop zrëck.

Als nächsten ageschriwwene Riedner hunn ech den Här Roger Negri. Här Negri, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Roger Negri** (*LSAP*). - Merci, Madamm Presidentin. Madamm Ëmweltministesch, Dir Dammen an Dir Hären, als éischt wëll ech natierlech dem Rapporteur Gérard Anzia e grouse Merci soe fir säi gudden an ausféierleche Rapport.

Déi Reform vun der Ëmweltverwaltung, iwwert déi mer haut ofstëmme, baséiert op engem Constat, dee schonn 1980 bei der Kreatioun vun der Ëmweltverwaltung vill diskutéiert gouf. Den Ëmweltschutz ass eng ganz komplex Matière, wou engersäits Experten a spezifesch Gesetzter fir eenzel Aspekter gebraucht ginn an et anerersäits awer och vill Iwwerschneidungen a Wiesselbeziéunge gëtt. Et gëtt deemno ëmmer zwou géigeleefeg Tendenzen, déi eng, fir Theme wéi Waasser, Kaméidi, Luftverschmutzung oder Offallgestioun vuneneen ze trennen a sech ze spezialiséieren, an dann eng aner Tendenz, fir all déi Domänen zesummenzeleeën, fir méiglechst themeniwwergräifend kënne zesummenzeschaffen.

Am Laf vun der Zäit gouf et um gesetzlechen Niveau eng Rei Verännerungen, mol an déi eng, mol an déi aner Richtung. Dee Phänomeen gëllt net nëmme fir d'Ëmweltverwaltung, och um Niveau vun den Attributiounen fir déi successiv Ministere gesäit een, dass dës Zort vu Froen net ëmmer d'selwecht geléist goufen. Esou gouf et an der Zäit net e Ministère fir den Développement durable, mä ee fir d'Ëmwelt an ee fir den Transport an esou weider.

D'Reform, iwwert déi mer haut ofstëmme, wëllt erëm zrëckkomme vun engem Cloisonnement vun deenen thematesche Beräicher an huet als Zil, fir bestëmmt Aufgaben an enger horizontaler Logik zesummenzeféieren. Déi zwee extern Auditen, vun deenen elo scho geschwat gouf, sinn zur Konklusioun komm, dass méi Flexibilitéit méi eng effikass Aarbecht erméigleche géif. An deem Kader wëll ech och dem Direkter a virun allem senge Mataarbechter e grouse Merci soe fir d'Mathëllef dozou a virun allem awer och en allgemenge Merci hinne ausschwätze fir déi gutt Aarbecht, déi se an deene leschte Jore geleescht hunn.

Am Résumé kann ee soen, dass den Haaptaspekt vun der Reform vun der Ëmweltverwaltung ass, dass se an Zukunft net méi no verschiddenen Ëmwelttheme strukturéiert ass, mä no gläichen Aarbechten. Den Nodeel vun der aler Struktur ass, dass déi nei Ëmweltberäicher net konnten an déi besteeënd Divisiounen agefüügt ginn. Déi eenzel Divisiounen hunn déi verschidden Aarbechten, wéi ënner anerem zum Beispill Inventairen, Konzepter, Kontrollen, Sensibiliséierung a Geneemegungen, jee weils fir sech an hirer Divisioun gemaach. Risiko war, dass opgrond vun de Prioritéiten verschidde vun deenen Aarbechten ze kuerz komm sinn.

Déi nei Struktur orientéiert sech no deene jee weilegen Aarte vun Aarbechten, egal ëm wat fir en Ëmweltthema et sech handelt. Zum Beispill gëtt alles regruppéiert, wat mat Relations publiques ze dinn huet oder mat Geneemegungen oder mat Kontrollen. Dëst bedéngt d'Méiglechkeet, nei Ëmweltthemen och opzehuelen. Et erlaabt och, Synergien vu gläichen Aarbechten zu verschiddenen Ëmweltthemen och ze notzen.

Bis elo war déi organisatoresch Struktur vun der Verwaltung am Gesetz festgeschriwwen. Dat ass an Zukunft net méi de Fall. Et gi just d'Missiounen an Attributiounen festgeschriwwen. Esou wéi dat och am Kader vun deenen neie Gesetzter iwwert d'Fonction publique virgesinn ass, gëtt d'Struktur vun der Organisatioun iwwer en Organigramm festgeluecht. Dat gëtt eng weider Flexibilitéit, fir sech der Entwécklung an der Zäit unzepassen.

D'Reorganisatioun ass awer och nëmme en Deel, fir dass eng Ëmweltverwaltung méi effikass ass. Si muss och genuch Personal hunn, fir d'Aufgaben, déi se huet, uerdentlech ze maachen, fir dass déi eenzel Leit genuch Zäit hunn, fir hir Dossieren uerdentlech an trotzdeem an deenen Délaien ze verschaffen, déi hinnen iwwert d'Gesetz imposéiert ginn.

Et muss awer och derfir gesuergt ginn, dass bei kritesche Poste genuch Back-up, fir et emol esou ze soen, do ass. D'Auditen, déi gemaach goufen, weisen dorop hin, dass et wichtege ass, dass et net zu enger Singularisation du savoir kënnt, dat heescht, dass bei spezifeschen, awer héich komplexen a sensibelen Aarbechte just een Agent do ass oder eng Agentin do ass, fir déi Aarbechten ze maachen. Bei Ausfall vun där Persoun kënnen déi Aarbechten duerch hir Komplexitéit net direkt vun engem aneren iwwerholl ginn. Fir Lëtzebuerg kéint dat méi schro Konsequenzen hunn, well mer esou kleng sinn, wann zum Beispill den Emissiounshandelsregister net regelméisseg iwwerwaacht géif ginn an doduerch eventuell louche Transaktiounen net géifen opfalen, déi zum Beispill am Kontext vum Wäisswäsche vun Droguesuen oder vun dem Finanzéiere vum Terrorismus gemaach géife ginn.

Madamm Presidentin, fir de Bierger respektiv d'Entreprises dobaussen ass et effektiv nëmme d'Resultat, wat zielt. Am Resultat hätt mir alleguete gären en héijen Niveau un Ëmweltschutz, transparent Regeln an eng schnell Antwort op d'Demande fir eng Geneemegung oder e Subsid. Och wann d'Aarbecht vun der Ëmweltverwaltung doriwwer erausgeet, sinn dat an der Praxis dach déi Problemer, déi am heefegsten ugeschwat ginn.

Positiv ze bewäerte sinn dofir zousätzlech Efforten, fir d'Leit besser ze informéieren, d'Leit dobaussé besser ze informéieren an d'Geneemegungsprozedure méi enk ze begleeten. Gutt ass och d'Iddi, fir direkt am Ufank vun enger Kommodo-Inkommodo-Prozedur den Demandeur ze informéieren, wa säin Dossier net komplett ass, oder d'Méiglechkeet, fir e bestëmmte Projet zu all Moment kënnen iwwer e sougenannten Tracking-Service ze suivéieren an ze wëssen, wou e grad drun ass.

Wou awer sécher och an der neier Struktur nach Efforte mussen gemaach ginn, dat ass bei de Retarde bei dem Ausbezuale vun de Subsiden. D'Madamm Ministesch kann eis jo herno vlächtt soen, wou mer haut an där Hisiicht stinn. Mä et gouf jo an der Vergaangenheet eenzel Formen vu finanzieller Hëllef, wou d'Leit alt bis zu 15 Méint hu misse waarden, bis de Subsid ausbezuelt gouf. Domat verpufft natierlech e groussen Deel vun positiven Impakt, vum gudden Incentive vun esou Mesuren.

Ech géif mer awer och wënschen, dass nei Méiglechkeete kéinte geschafe ginn, fir ze kontrolléieren, ob déi héich Ëmweltstandarden, déi mer hunn, déi um Pabeier geneemegt gi sinn a subventionéiert ginn, och kéinte kontrolléiert ginn (veuillez lire: och agehale ginn). Och wann et net méiglech ass, fir dat systematesch ze maachen, esou misst een dach kënne Stéchprouwe maachen.

Ech denken do virun allem un déi ëmmer méi streng Normen, wat d'Energieeffizienz vun neien Haier a Gebaier ugeet. Hei bezilt de Client en Zousazpräis, en Oppräis fir eng optimal Energieeffizienz, de Stat gëtt jee no Situatoun och nach e Subsid, mä et gëtt herno awer net kontrolléiert, ob dat Gebai, wat gebaut gouf, déi Normen tatsächlech erfüllt. Domat gëtt den Notzen vun zum Beispill dem Energiepass staark reduzéiert.

D'Fro vun der Kontrolle stellt sech awer och genausou bei de Betribsgeneemegungen. Och do misst méi systematesch kënne gekuckt ginn, ob

déi tatsächlech Exploitatioun spéider nach konform ass mat der Geneemegung, déi eng Kéier accordéiert gouf.

Nieft der interner Struktur vun der Ëmweltverwaltung ass et natierlech och wichteg, dass déi eenzel Administratioune genuch a fachlech kompetent Personal hunn. Grad well et am Ëmweltberäich esou vill verschidden Thematike gëtt, déi en héijen Niveau u Sachkenntnis verlaangen, ass et wichteg - an ech hat et scho viru gesot an de Rapporteur huet et och gesot -, fir ganz vill Leit, déi néideg Leit an der Verwaltung ze hunn, fir all déi Politike kënnen ëmzesetzen, déi an deene leschte Joren um europäeschen Niveau décidéiert goufen an an d'Lëtzebuerger Gesetzgebung agefloss sinn.

Ech hoffen, dass d'Ëmstrukturéierung vun der Ëmweltverwaltung hëlleft, double Emploi an onnéideg bürokratesch Hürden ofzebauen, soudass déi Verwaltung besser wéi bis elo kann hir Aufgaben erfëllen, déi fir d'Bierger a fir d'Betriber an natierlech virun allem de Schutz vum Mënsch a vun der Natur esou wichteg sinn.

An domadder ginn ech den Accord vun eiser Fraktioun zu dësem Projet de loi a soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **Mme Simone Beissel**, *Présidente de séance.* - Merci dem Här Negri. Als nächste Riedner ruffen ech op d'Tribün den Här Deputéierte Max Hahn. Här Hahn, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Max Hahn** (DP). - Madamm Presidentin, ech weess net, ob Der et wousst, mä viru Kuerzem ass d'Statsstrooss tëscht Betten a Spréngkeng frëschgemaach ginn. D'Gemeng Dippech huet dovun profitéiert, fir eng flott Vëlospist parallel zur Strooss ze aménagéieren. A bei den Aarbechten, déi d'Ponts et Chaussées dann duerschféiere gelooss huet, hunn och missen Hecken ewechgeholl ginn. An dat ass och net ongesi bliwwen. An zwar huet e Verantwortleche vun der Ëmweltverwaltung dat gesinn an deem ass och relativ séier opgefall, dass et keng Autorisatioun gouf, fir déi Hecken do ewechzemaachen, wat zwar relativ séier zur Konsequenz hat, dass e Baustopp komm ass an de Chantier war gestoppt gläich fir e puer Méint.

Firwat zielen ech lech déi Anekdote? Ma éischens, well et schéngt, dass et souguer fir eng Verwaltung beim Stat net ëmmer evident ass, fir ze wëssen, wat fir eng Autorisatiounen ee brauch. Zweetens, well et weist, dass den direkten Drot tëscht de Verwaltungen net ëmmer esou funktionnéiert, wéi e sollt. An drëtens, well offensichtlech e puer Hecke laanscht eng vill befuerde Strooss zu Lëtzebuerg duerginn, fir e Projet méintelaang ze blockéieren.

► **Une voix.** - Jéh, jéh, jéh!

► **M. Max Hahn** (DP). - Madamm Presidentin, ech hu mat dësem Beispill aus der Praxis ugefaangen, well et weist, wéi batter néideg eng koordinéiert a pragmatesch Approche an der Landesplanung ass, wou d'Servicer nach méi Hand an Hand mussen schaffen, wéi dat bis ewell de Fall ass. Ech si mer och ganz sécher, dass och ouni dass een d'Ëmweltoplage muss erofsetzen, ee mat enger effizienter a gudder Organisatioun de Prozedure ka richteg Damp maachen! An deem Sënn begreissen ech de Gesetzestext vun de Mëtteg zur Reorganisatioun vun der Ëmweltverwaltung, well et en éischte Schrëtt ass fir ee méi effikass Schaffen am Dëngscht vum Bierger an den Entreprises.

Här President, no Auditen an intensive Gespréicher mat de Responsabelen an de Mataarbechter gëtt d'Ëmweltverwaltung elo nei organiséiert, an dat, fir méi flexibel ze sinn, fir méi Kompetenz vum Personal an nach besser d'Kompetenz vum Personal kënnen ze notzen, fir nach méi kohärent kënnen ze schaffen an och, fir méi visibel ze sinn. Dat alles ass wichteg an ech begreissen et, wann eng staatlech Verwaltung mat der Zäit geet. Ech begreissen et, well all déi Saachen hëllefen, fir de Service um Bierger ze verbessern. Eng gutt intern Organisatioun erlaabt et, dass d'Prozeduren net schleefen an d'Waardezäiten erofgesat ginn.

Jo, ech erwaarde mer vill vun där heiter Reform, éischens, well mir den Ëmweltschutz wichteg ass, an zweetens, well ech all Dag Leit begéinen, déi et net erwaarde kënnen, eng Äntwert vun der Ëmweltverwaltung an hirer Boîte ze hunn.

Här President - Madamm Presidentin, entschëllegt! -, als DP sti mir fir e Stat, deem am Dëngscht vum Bierger steet, e Stat, dee mat der Zäit geet, fir seng Ressourcen optimal ze notzen, kuerz, e Stat, dee funktionnéiert. An

deem Sënn kann ech dës Reform nëmmen zoustëmmen, och well se mat de Beamte selwer ausgeschafft ginn ass an hiren Input hei matagefloss ass. Ech mengen, dat ass wierklech eng luewenswäert Approche. D'Leit selwer wëssen nämlech an der Verwaltung, wou de Schung dréckt, a kënnen am allerbeschten ofschätzen, wéi eng Ännerungen effikass wäerte sinn a wéi déi eenzel Beräicher besser kënnen zesummeschaffen.

Mir schwätzen hei vun enger Verwaltung, déi 1980 opgestallt gouf. Saitdeem huet sech vill gedoen: Kritären a Kontrolle sinn daitlech méi streng ginn, an dat ass och gutt esou. Jiddweree vun eis kennt genuch Beispiller vu Knaschereien, déi virun 30, jo, vu viru 40 Joer de Buedem op laang Zäit verseucht hunn a wou opwendeg Sanéierungsarbeiten néideg sinn, fir den Terrain iwwerhaupt nach notzen ze kënnen. Haut gëtt Ëmweltschutz zum Gléck groussgeschriwwen. Och wann ech heiansdo d'Gefill hunn, dass mir kéinte verschidde Projekte mat e bësselche méi Fangerspëtzegefill a gesondem Mënscheverstand upaken.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Max Hahn** (DP). - Här President, de Grondsaz vun all moderner Verwaltung muss et sinn, léisungsorientéiert ze schaffen, amplatz sech op d'Siche vu Problemer ze konzentréieren. Jo, ech erwaarde mir eppes vun dëser Reform, och bei den Délaien a bei de Prozeduren. Ech wëll op dës Plaz och der Verwaltung féliciteieren, well d'Délaie fir Subside fir d'Renovatiounen sinn d'lescht Joer schonn daitlech erofgaangen, och wa sécherlech hei nach Sputt no uewen ass.

Wann deen neie System elo um Rullen ass, da sollten d'Dossiere generell am Ëmweltschutz nach méi schnell traitéiert ginn, sief et bei de Subsiden oder bei de Geneemegungen. D'Waardezäite kaschten nämlech d'Bierger, d'Gemengen an d'Betriber net nëmme vill Nerven, mä och vill Geld.

Här President, Madamm Presidentin - pardon, schonn erëm, fir d'Zweet! -, d'Friichte vun dëser Reform muss ee spéider um Terrain gesinn. Dorunner mussen mir eis miesse loosse. Ech erwaarde mir, dass d'Ëmweltverwaltung an Zukunft manner mam bësse Fanger weist an dofir méi Beroder a Partner vun de Leit, de Gemengen an de Betriber gëtt. Ech erwaarde mer, dass si sech nach méi aktiv abréngt, dass si Léisungssätz zesumme mat de concernéierten Akteuren ausschafft an esou eng nei Dynamik an d'Landesplanung bréngt.

Wann een interessant Projeten ëmsetze wëllt, ob dat elo ass, fir méi Wunraum ze schafen oder fir d'Mobilitéit ze förderen, da muss awer och all eenzel Instanz bei der Ëmsetzung zesummeschaffen. Wann déi staatlech Akteuren Hand an Hand schaffen, kënnen mer ganz vill erreechen. D'Cellule d'évaluation, wou all déi ministeriell Akteuren, d'Gemengen, d'Bauhären un engem gemeinsamen Dësch sëtzen, ass e gudd Schrëtt an déi Richtung, an et héiert een och, dass dat ëmmer besser klappt.

Et gëtt awer och nach eng aner Plaz, wou vill Potenzial ass, fir Zäit a Suen ze spueren, nämlech wann et dodrëms geet, Etüden duebel an dräifach net méi mussen ze maachen.

Dofir e konkret Beispill: D'Vëlospisteverbindung vun der PC38, deen Deel vu Schuller op Käerjeng, kann net elo direkt gebaut ginn, well een Deel vum Tracé duerging an Natura-2000-Gebitt féiert. Et liicht an, dass do eng genee Analys muss gemaach ginn, fir d'Auswierkungen op d'Natur an d'Ëmwelt genee ze analyséieren. Wann een awer elo weess, dass dës Vëlospist parallel nieft der zweegleiseger Zuchstreck vun der Stad op Pëteng féiere soll, da muss ee sech awer seriö Froen stellen, ob do nach eng grouss Etüd néideg ass. E besseren Tracé wéi direkt nieft der vill befuerener Zuchlinn kann ech mer beim beschte Wëllen net virstellen. Ech zielen och hei an Zukunft op e bësse méi Pragmatismus am Sënn vun der Mobilité douce an am Sënn vum Bierger.

Dëst gesot, ginn ech den Accord vun der Demokratescher Partei zu dësem Gesetz. Ech soen dem Rapporteur Gérard Anzia Merci fir säin exzellente schrëftlechen, awer och säi ganz energiegeluedene mëndlechen a gudden Rapport a soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **Mme Simone Beissel**, *Présidente de séance.* - Merci, Här Hahn. Als nächste Riedner hunn ech ageschriwwen den Här Deputéierte Roy Reding. Här Reding, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Roy Reding** (ADR). - Merci, Madamm Presidentin. Léif Kollegen, mir begreissen dat heite Gesetz. Et ass e Schrëtt an déi richteg Richtung. An d'Avise vu verschiddene Beruffskammere weise jo och, dass dat doten en Text ass, deen erwaart gëtt.

D'Chambre des Métiers huet virun allem ervirgestrach, dass et vill ze vill oft dozou koum,

datt verschidden Divisiounen äänlech Aarbechte gemaach hunn, äänlech Kontrollen an Inspektiounen. Dat ass immens gutt, dass dat rationaliséiert gëtt. Mat Recht gouf hei och vu Virriedner, speziell vum Roger Negri an och elo vum Max Hahn, drop higewisen, dass d'Rapiditéit vun den Aarbechten essenziell ass. Vill ze vill Projeten hei am Land si gebremst duerg Saachen, déi net viruginn. Dat ass net gutt!

Et ass u sech eng eenzeg Saach ze soen zu dësem Projet, déi ech net richteg verstinn, mä et ass och, well mer net an där Kommissioun sinn, an duerfir wollt ech d'Geleeënheet ergräfen, fir der Madamm Ministesch déi Fro ze stellen: Hei gëtt elo d'Struktur vun der Verwaltung geännert. Mir wëssen awer, dass e komplett neit Naturschutzgesetz nach net um Instanzewee ass. Et ass nach keen Avant-projet, mä et sinn awer schonn Avisen ageholl ginn, zum Beispill vun der Chambre d'Agriculture, wou eng Reform, eng komplett Refonte kënn vum Grondgesetz am Ëmweltschutz, vun deem Gesetz vum 19. Januar 2004. A mir hätt et a priori méi agelicht, dass esou eng Strukturreform un eng...

(*Interruption*)

...Reform vun deem Grondgesetz iergendwéi gekoppelt gi wier. Ceci étant dit...

► **Mme Simone Beissel**, *Présidente de séance.* - Wann ech gelift, loosst den Här Reding schwätzen!

► **M. Roy Reding** (ADR). - Merci, Madamm Presidentin.

(*Interruption*)

► **Mme Simone Beissel**, *Présidente de séance.* - Jo, okay. D'Madamm Minister wäert him schonn äntwerten.

► **M. Roy Reding** (ADR). - Voilà! Fir de Rescht bréngen ech d'Zoustëmmung vun der ADR zu dësem Text an ech soen lech villmools Merci.

► **Mme Simone Beissel**, *Présidente de séance.* - Merci dem Här Reding. Ech hunn elo, sauf erreuer, kee Riedner méi ageschriwwen. Da géif ech elo d'Madamm Minister Dieschbourg op d'Tribün invitéiere fir hir Stellungnam.

Madamm Minister, Dir hutt d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

► **Mme Carole Dieschbourg**, *Ministre de l'Environnement.* - Merci, Madamm Presidentin. Dir Dammen an Härén Deputéiert, et ass mer eng Freed, dass mer haut dës Reform vun der Ëmweltverwaltung hei um Ordre du jour hunn an dass mer e ganz wichtige Schrëtt weider maachen an dësem Prozess, deen, wéi et scho vu Virriedner gesot gouf, 2010 schonn ugefaangen huet an dee mer wierklech op eng ganz participativ an transparent Aart a Weis zesumme mat de Mataarbechter geféiert hunn.

Dofir e grouse Merci un déi engagéiert Direktioun. Natierlech e grouse Merci awer och un eise Rapporteur, un den Här Gérard Anzia, fir dee gudden mëndlechen a schrëftleche Rapport, awer och un déi aner Intervenanten an hir Ënnerstëtzung.

D'Ëmweltverwaltung, déi et zanter 1980 gëtt, där hir Missioun sech am Laf vun der Zäit, sief et duerg dee ganze Beräich vun de Chemikalien, sief et vun dem ganze Beräich, deen eis Klimapolitick betrëfft, weider erweidert hunn an déi dofir huet missen elo och nécessairement reforméiert ginn, beschäftegt sech mam Environnement humain, an dat ass net nëmmen - eng Kéier, fir op e puer Virriedner hei anzegoen - u sech den Naturschutz, mä den Ëmweltschutz, esou wéi den Numm vun der Ëmweltverwaltung et seet.

Mir hunn am Ëmweltministère dräi Administratiounen, déi eis wierklech tipptopp zouschaffen: Dat ass d'Natur- a Bëschverwaltung, déi sech ëm d'Gestioun vun den natierleche Ressourcë këmmert; mir hunn eng Waasserverwaltung, déi sech ëm d'Waasser këmmert, an eng Ëmweltverwaltung, déi sech ëm den Environnement humain, also dat, wat eis ëmgëtt, eis Ëmwelt, bekëmmert.

Dat ass eng wichteg Tëschenetapp. Firwat soen ech Tëschenetapp? Majo, well mer an engem Prozess sinn, deen elo weidergeet, dee wéi gesot elo och nach e Leitbild huet. Deen hu mer am Januar presentéiert. An ech mengen, dass mer lech en och kuerz an der Chamberskommissioun schonn eng Kéier duergeluecht hunn. An och do wëlle mer weiderhin transparent sinn. An ech kann och, fir eng Kéier op dem Här Schank seng Remarque anzegoen, soen, dass mer un Indicateure schaffen, fir dass mer och de Fortschrëtt moosse kënnen, well dat ass et, wat mer wëllen.

Mir wëllen eng kompetent, eng performant an eng modern Administratioun, déi fir e gudden an e preventiven Ëmweltschutz suergt, déi am Service vun eise Bierger steet an déi méi flexibel ass wéi dat, wéi se bis ewell war, déi net méi a Siloen denkt, déi net méi vertikal denkt,

mä déi horizontal denkt, fir dass mer méi schnell ginn an allen Hिसichten an dass mer dem Bierger esou gutt wéi méiglech dëngen an d'Gemengen an d'Entreprisë kënnen an hire Prozedure begleeden.

Et gongt bei dëser Reform a bei deenen Etüden, déi am Virfeld gemaach goufen an déi ganz kloer weisen, dass mer méi Leit bräichten, fir méi effizient ze sinn, awer net drëm, onbedéngt méi Leit anzestellen, mä et gongt och drëm, déi Leit, déi nëmmen eleng an engem Beräich sinn, ze doubléieren, dass mer do kënnen dat Wëssen och gebrauchen, dass mer net eng Persoun hunn, déi, wa se ausfällt, net méi do ass. Et gongt also wierklech ëm eng horizontal Approche.

A mir hunn elo - an do wëll ech dem Här Anzia äntwerten, dee mech gefrot huet - 102 Leit do schaffen an et stinn nach dräi Posten aus. Dat heescht, mir sinn net substanzuell méi héich ginn, mä mer versichen, duerg eng gutt Organisatioun méi effizient ze ginn an e kompetente Partner am Asaz fir eng méi ganzheetlech Approche ze ginn.

Wat d'Organisatioun ugeet, hunn, mengen ech, d'Virriedner quasi alles gesot. Wat d'Missiounen ugeet, och. Et geet u sech ëm den Erhalt vun eiser Liewensqualitéit, ëm de preventive Schutz, ëm d'Partnerschaftlechkeet, an déi nei Struktur wäert eben hëllefen - an do ginn ech op dem Här Schank seng Fro gären an -, dass mer d'Dossiere méi no begleede kënnen, dass mer fachwiwergreifend zesummeschaffen an dass et also misst méi schnell virugoen.

Mir hunn och eng nei Cellule, déi sech wesentlech méi mat dem Sensibiliséieren, dem Informéieren, well ech mengen, d'Ëmwelt läit de Bierger um Häerz, befaasst. A wann ech eis Diskussioun haut de Mëtteg kucken, grad elo zum Schluss, dann ass et nach wichteg, dass mer nach ganz vill Aufgabe maachen.

Fir op dem Här Negri seng Fro anzegoen: Déi Retarden, déi sech accumuléiere bei Subsiden, dat war fréier. Mir haten, wéi mer ukomm sinn, 15 Méint Retard beim Ausbezuele vu Subsiden. Haut ginn nei Haier, déi Subsiden erareechen, innerhalb vun engem bis zwee Méint traitéiert,...

► **Une voix.** - Très bien!

► **Mme Carole Dieschbourg**, *Ministre de l'Environnement.* - ...an Albusanéeierung, do leie mer bei dräi bis véier Méint, da kréien d'Leit d'Noriicht, dass dee Subsid kënn. Ech mengen, dat ass en Zeechen, dass dee Prozess gräift, dass mer amgaange sinn an dass mer déi Retarde wierklech ofschafe kënnen, fir dass d'Leit kënnen hir Subside kréien, déi se och ufroen, dass et en Ureiz ass, dass mer méi schnell a méi sanéieren. Dat op jidde Fall ass e Bewäis, dass mer ufänke mat schaffen.

Fir d'Kontroll zu den Energiepäss muss ech lech leider soen, dofir si mir net kompetent, dat läit beim Energieministère.

A fir dann och dem Här Hahn ze äntwerten: Bon, fir d'Hecke bei de Stroossen ass et eis Natur- a Bëschverwaltung, déi ganz enk zesummeschafft mam François Bausch senge Servicer. Eréischt d'lescht Woch war do eng Concertatiounsreunioun, wou all Vëlosweeër gekuckt goufen, fir dass mer kënnen déi feelend Stécker, déi mer nach hunn an eise Réseau, schnellstméiglech zoumaachen. Do ass et natierlech eng Zesummenaarbecht, déi an deene leschten zwee Joer wierklech och forcéiert gouf an déi elo lues a lues hir Resultater huet.

Ech jiddefalls si frou iwwert déi grouss Ënnerstëtzung heibannen. Mir halen lech natierlech gären au courant, wéi dee Prozess elo weidergeet, an ech soen lech Merci fir d'Ënnerstëtzung an dësem Projet.

► **Une voix.** - Très bien!

Motion 1

► **Mme Carole Dieschbourg**, *Ministre de l'Environnement.* - Très bien? An elo soen ech nach eppes zur Motioun. Muss ech nach eppes zur Motioun soen?

► **Mme Simone Beissel**, *Présidente de séance.* - Jo, wéi, Madamm Minister, stitt Der dozou?

► **Mme Carole Dieschbourg**, *Ministre de l'Environnement.* - Bon, also ech denken, vu dass mir amgaange sinn, Indicateuren auszebauen, vu dass mer och - an dat huet souwuel dem Här Negri seng Interventioun gewise wéi awer och dem Här Anzia seng Interventioun gewisen - lech schonn eis Denkwëer eng Kéier virgestallt haten, géife mer dat ganz gären nach eng Kéier mat lech zesummen éischt emol an eng Kommissioun maachen, lech och dann déi Indicateure virstellen, an da kënnen mer dat gären zesumme suivéieren.

(**M. Mars Di Bartolomeo reprend la présidence.**)

Insgesamt ass d'Iddi richteg. Ech géif awer soen: Kommt, mir schwätzen nach eng Kéier driwwer an der nächster Kommissiounssëtzung!

Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **Une voix.** - Här President!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Jo, den Här Schank!

► **M. Marco Schank (CSV).** - Jo, Merci. Ech wollt kuerz soen zur Motioun, datt mer jo näischt dovun hunn, wa mer souguer ofstëmmen a se gëtt rejetéiert. Duerfir géif ech dann unhuelen, datt mer an d'Kommissioun zrëckginn.

Mir, eis ass et wichteg, datt mer e Bilan kréien, datt mer och e Bilan kréien unhand vun deene Kritären, och unhand vun deem, wat deen zweeten Deel, deen zweeten Invite vun der Motioun ausmécht, datt mer net nëmmen d'Verwaltungsleit kucken, mä datt och extern zum Beispill d'Betribler, zum Beispill d'Ëmweltschutzorganisatiounen Bestanddeel si vun deem Bilan. Wa mer eis an der Kommissioun dohi kënnen eens maachen op Basis vun Indicateuren, dann ass dat mer recht.

Duerfir géife mer dann, wier ech dann d'accord, datt mer dee Wee do ginn. Merci.

► **M. Gérard Anzia (déi gréng), rapporteur.** - Här President!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Jo, den Här Anzia!

► **M. Gérard Anzia (déi gréng), rapporteur.** - Merci, Här President. Ech wëllt awer och nach kuerz ee Wuert soen zu der Motioun. Si ass jo elo zwar zrëckgezu ginn, mä trotzdeem,...

(Concertation interne)

...et gëtt elo hei net driwwer ofgestëmmt, an ech begrëssen och, dass mer déi zrëck-, also weiderginn an d'Kommissioun. Déi Iwwerleeung deelen ech och; déi Iwwerleeung, fir ze soen, mir mussen e Bilan zéien, ass de richteg Wee. Mä ech mengen, dass een awer muss och fir d'Éischt emol eng Kéier der Administratioun d'Méiglechkeet ginn, fir sech ze reorganisieren, ier mer elo Bilane maache mat Leit aus dem Externen. An dofir mengen ech och, dass et sënnvoll ass, dass een elo emol déi Ëmsetzung mécht.

Et geet een awer hi vun enger Opdeelung an dräi Sparten, an dräi Divisiounen elo, u sech a sechs Unitéiten. Dat ass awer schonn eng grouss Ëmkrempelung vun där Verwaltung. An da soll een där déi Chance ginn, fir och emol kënnen all déi Iddien, déi ugeduecht sinn, afléissen ze loossen. An dann, mengen ech, ass et sécher sënnvoll, dass ee fir d'Éischt mat den Acteurs internes de Bilan mécht, an dat soll och onbedéngt an der Ëmweltkommissioun geschéien.

A wann een awer gesäit, wéi laang un der Reorganisatioun geschafft ginn ass - an den honorabele Kolleg Marco Schank, dee jo selwer en charge war vun där Reorganisatioun, wou mir wëssen, dass dat schonn iwwer fënnef Joer hier ass, dass een ugefaangen huet, dorun ze schaffen -, da soll een och elo net ganz schnell wëllen hei e Bilan no engem Joer scho mat den externen Akteuren zéien.

Dofir mengen ech, dass et sënnvoll ass, dass mer sécherlech an engem Joer an der Kommissioun mat den interne Leit de Bilan zéien an da kucken: Sinn déi op der richteger Pist? An dann ass sécherlech och e Bilan mat de Leit extern, sief et ONGen, sief et natierlech Entreprises, sënnvoll. An dofir ënnerstëtze mir och onbedéngt de Renvoi an d'Kommissioun.

Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Dann hu mer dat esou décidéiert, dass mer d'Motioun net zrëckzéien, mä transferéieren un d'Kommissioun. Merci.

An da géife mer zu der Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 6865 iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6865 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt direkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. An dann d'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo eriwuer.

De Projet de loi 6865 ass eestëmmeg ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval (par Mme Nancy Arendt), Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden (par Mme Françoise Hetto-Gaasch), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes (par M. Paul-Henri Meyers), Marc Lies, Mme Martine Mergen (par M. Marcel Oberweis), M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par Mme Diane Adehm), Michel Wolter (par M. Félix Eischen) et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt (par M. Alex Bodry), Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox (par Mme Viviane Loschetter), Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Serge Urbany (par M. David Wagner) et David Wagner.

Ass d'Chamber d'accord, fir d'Dispens vum zweete Vott ze ginn?

(Assentiment)

Dann ass dat esou décidéiert. Merci.

A mir géifen zum nächste Projet iwwergoen, de Projet de loi 6835, deen eng Rei vun insgesamt siwen Accorden, wat d'Loftraum ugeet, soll ratifizéieren. An d'Berichterstattesch, d'Madamm Josée Lorsché, huet d'Wuert.

7. 6835 - Projet de loi portant approbation de

- l'Accord sur le transport aérien entre la Communauté européenne et ses États membres et le Canada, signé à Bruxelles, le 17 décembre 2009;

- l'Accord sur la création d'un espace aérien commun entre l'Union européenne et ses États membres, d'une part, et la Géorgie, d'autre part, signé à Bruxelles le 2 décembre 2010;

- l'Accord euro-méditerranéen relatif aux services aériens entre l'Union européenne et ses États membres, d'une part, et le Royaume hachémite de Jordanie, d'autre part, signé à Bruxelles, le 15 décembre 2010;

- l'Accord de transport aérien entre l'Union européenne et ses États membres, premièrement, les États-Unis d'Amérique, deuxièmement, l'Islande, troisièmement, et le Royaume de Norvège, quatrième, signé à Luxembourg et Oslo les 16 et 21 juin 2011;

- l'Accord annexe entre l'Union européenne et ses États membres, premièrement, l'Islande, deuxièmement, et le Royaume de Norvège, troisièmement, concernant l'application de l'Accord de transport aérien entre l'Union européenne et ses États membres, premièrement, les États-Unis d'Amérique, deuxièmement, l'Islande, troisièmement, et le Royaume de Norvège, quatrième, signé à Luxembourg et Oslo les 16 et 21 juin 2011;

- l'Accord sur la création d'un espace aérien commun entre l'Union européenne et ses États membres et la République de Moldavie, signé à Bruxelles le 26 juin 2012;

- l'Accord euro-méditerranéen relatif aux services aériens entre l'Union européenne et ses États membres, d'une part, et le gouvernement de l'État d'Israël, d'autre part, signé à Luxembourg le 10 juin 2013

Rapport de la Commission du Développement durable

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng), rapportrice.** - Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, wéi gesot, mir kommen zur Ofwiesslung bei d'Loftraum, mat der Approbatioun vu ganzer siwen internationalen Accorden, déi d'EU an hir Memberstaten, mä och eenzel Drëttstaten engagéieren. Dës Accorde sinn an de Joren 2009 bis 2013 ënnerschrifwe ginn a baséieren alle siwen op der sougenannter Feuille de route, déi am Juni 2005 vum Europarat adoptéiert gi war.

D'Haaptzil besteet doran, no an no e gemeinsamen europäesche Loftraum ze schafen, an deem déi eenzel Loftraumgesellschaften hir Servicer fräi ubidde kënnen an deeneselwechte Regeln ënnerstinn. Dës Regele betreffen an

éischter Linn d'Sécherheet. Op Franséisch schwätzt een hei vun „sécurité“, wann et den technesche Volet ugeet, a vun „sûreté“ fir de Beräich vun der Preventioun vun Uschléi, Terror a Gewalt an der Aviatioun. Dës an och aner Regele sollen un héich europäesch Normen a Standards ugepasst ginn, asoufern wéi dat nach net geschitt ass.

Wat den nationale Kontext ugeet, esou bréngen déi siwen Accorde keng Changementer an eiser Gesetzgebung mat sech, well se déi bestoend Accorde respektiv déi bestoend „memorandums of understanding“, wéi et an der Fachsprooch genannt gëtt, déi Lëtzebuerg scho mat Georgien, Jordanien an Israel ofgeschloss huet, ganz einfach ersetzen.

D'Interesse fir déi Lëtzebuurger Transporteure besti virun allem doran, datt se hir Servicer tëschent allen internationale Flughäfen vun den europäesche Partnerstate kënnen ubidden an dernieft och all déi aner international Flughäfen vun den Ennerzechnerstate kënnen ufléien. Dee Moment schwätzt een an der Fachsprooch vun der drëtter a vun der véierter Libertéit. An eenzelne Fäll kënnen dës Servicer op déi fënneft Libertéit ausgedeeent ginn, dat heescht, datt d'Fluggesellschaften entweder iwwer e Point intermédiaire vun engem europäesche Partnerstat oder direkt vun hirem Territoire an en Drëttland kënnen fléien.

Vun der siwenter Libertéit geet da rieds, wann en Transporteur den Départ net a sengem Land muss huelen, mä um Territoire vun engem Partnerstat a vun do aus an en Drëttstat ka fléien, ouni säin eegenen Territoire mussen ze passéieren. Et ass also e Projet de loi, wou een d'Geleeënheet huet, vill bäizeléieren am Beräich vun der Aviatioun.

Här President, ech kommen dann zum Inhalt vun den Accorden a vun deem Projet de loi, dee ganzer 917 Säite fëllt an aus zwee Volumme besteet. Mä keng Angscht, ech maachen et kuerz! Ech hoffen emol, awer dat Wichtigst ze soen.

Den éischten Accord ass vun der EU an hire Memberstate mat Kanada ofgeschloss ginn a gouf de 17. Dezember 2009 zu Bréissel ënnerschrifwen. Generell geet et hei ëm d'Verbindungen tëschent Kanada an der Europäescher Unioun, ëm d'Rechter vum Cabotage, dat heescht dem Transport tëschent zwee Punkten um Territoire vun engem eenzelne Stat, an dann nach ëm d'Vollen, déi iwwer e gemeinsamen Espace erausginn.

Wat eist Land betrëfft, soll dësen Accord der Lëtzebuurger Cargogesellschaft an enger zweeter Phas erlaben, vu Kanada an en Drëttland ze fléien, wat dann déi siwent Libertéit bedeit.

Ech kommen zum zweeten Accord. Dat ass en Ofkommen mat Georgien, wat den 2. Dezember 2010 zu Bréissel ënnerschrifwe ginn ass. Firwat grad Georgien? Georgien ass interessant, well et en Drëttstat ass, deen direkt un den europäeschen Territoire stéisst an aus deem Grond zu den éischte Partnerstate vun der EU, vun de Balkanlänner, vun Island a vun Norwegen gehéiert huet.

Bei deem Accord, Dir Dammen an Dir Hären, geet et virun allem ëm d'Erweiterung vun de Flugrechter am Passagéiertransport tëschent der Europäescher Unioun, deenen eenzelnen Drëttlänner a Georgien, wat an de gemeinsame Loftraum soll integréiert ginn.

Beim drëtten Accord dann handelt et sech ëm en Ofkommen, wat de 15. Dezember 2010 mat Jordanien zu Bréissel ënnerzecheent ginn ass. Ënnert der Konditioun, datt Jordanien sech de Regele vun der europäescher Loftraum upasst, soll dësen Accord engersäits den Handel mat Jordanien stäerken an anerersäits awer och d'Entwécklung vum Tourismus aus Europa a Jordanien respektiv vu Jordanien an Drëttlänner féieren.

Zum véierten a fënneften Accord. De véierten Accord gëtt vun enger Annex ergänzt, dat ass dann de fënneften Accord, a bezitt sech éischters op d'Flugverbindung tëschent den USA an Europa, zweetens op d'Verbindung tëschent Europa an Island an drëtters op déi tëschent Europa an Norwegen. Dësen Accord ass de 16. Juni 2011 zu Oslo ënnerschrifwe ginn an den 21. Juni 2011 zu Lëtzebuerg.

D'Annex, déi och Island an Norwegen mat abezitt, ass zur selwechter Zäit an op deeneselwechte Plazen ënnerschrifwe ginn. Hei ass et esou, datt schonn am Joer 2007 en Accord tëschent der EU an den USA virlouch, en Accord, deen duerno op Ufro vun Norwegen an Island erweidert ginn ass. Op déi Manéier ass en Accord de couverture tëschent deene véier Partner entstanden an dernieft en Accord tripartite, deen déi intern Arrangementer tëschent der Europäescher Unioun, Island an Norwegen regelt. Well dës zwee Länner vollwäerteg Membere vum gemeinsamen europäesche Loftraum sinn, schaaft dës véierten Accord a seng Annex méi Kohärenz an der Re-

glementatioun vun de Vollen tëschent den USA an dem europäesche Loftraum, wou och Island an Norwegen dann dozougehéieren.

Nieft den allgemenge kommerziellen Interesse vun de Loftraumgesellschaften an de Konsumenten, geet et fir Lëtzebuerg hei och drëms, datt Lëtzebuurger Frachtgesellschaften hir Servicer tëschent allen internationale Flughäfen an Island, Norwegen an den USA kënnen ubidden.

De sechsten Accord ass de 26. Juni 2012 zu Bréissel tëschent der EU an hire Memberstate mat Moldawien ënnerschrifwe ginn. Dëst Ofkommen baséiert op bilaterale Verhandlungen tëschent deenen eenzelne Staten an huet ënner anerem als Zil, de Maart tëschent de Länner progressiv opzemaachen, déi international Zesummenaarbecht ze féieren, d'Reglementatiounen ze harmoniséieren, nees eng Kéier, an dann awer och gerecht Konditiounen am internationalen Handel ze schafen, deen iwwert d'Loftraum ofgewéckelt gëtt.

Mat deem Accord kritt Lëtzebuerg iwwerens déi éischte Kéier d'Méiglechkeet, Loftraumservicer unzubidden, déi vun engem aneren europäesche Land iwwer e Point intermédiaire oder um direkte Wee a Moldawien fléien an doruwwer eraus och an en Drëttland.

De siwenten a leschten Accord ass en Accord euro-méditerranéen tëschent der Europäescher Unioun an dem Stat vun Israel, deen den 10. Juni 2013 zu Lëtzebuerg ënnerschrifwe ginn ass, dëst mam Zil, d'Transportservicer progressiv ze liberaliséieren an déi verschidde Règlementatiounen op Basis vun europäeschen Normen ze harmoniséieren. Dat bedeit natierlech, datt Israel, grad wéi d'Republik vu Moldawien, déi europäesch Normen op alle Pläng muss respektéieren, dëst als wichteg Viraussetzung fir d'Weiterentwécklung vun der europäescher an israelischer Economie, mä och fir d'Entwécklung vum Tourismus tëschent deene Länner.

Mat deem Accord sinn déi Lëtzebuurger Fluggesellschaften net méi op Flich tëschent Lëtzebuerg an Tel Aviv limitéiert. Se kënnen och Servicer ubidden tëschent aneren europäeschen an israelische Flughäfen.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, domat hunn ech déi siwen Accorden esou kuerz an esou gutt wéi méiglech resuméiert. Ech hunn et zumindest versicht, wat an dëser komplexer Matière net ganz evident ass.

Här President, déposéiert gouf dës Projet de loi den 9. Juli 2015 vum Ausseminister Jean Asselborn. En ass awer an d'Kommissioun vum Développement durable do iwwerreecht ginn. De Statsrot huet säin Avis den 10. November 2015 ofginn an hat näischt Relevantes um Projet auszesetzen. Nodeems d'Nohaltegeeketskommissioun sech an zwou Sätzungen, de 7. Januar an de 14. Januar 2016, mam Projet de loi befaasst hat, huet se mäi Rapport de 4. Februar 2016 eestëmmeg ugeholl.

Ofschléissend wëllt ech dann nach dem Här Rol Reiland vum Ausseministère e grouse Merci ausdrécke fir seng kompetent Erklärungen an der Kommissioun an och seng wäertvoll Ënnerstëtzung an deem wierkelech komplexen Dossier. Dernieft och eiser Sekretärin Rachel Moris, déi ëmmer mat ganz verschiddenen a villfältegen Dossiere befaasst ass, a ginn den Accord vun der grénger Fraktioun mat engem Merci fir Aert konzentréiert Nolauschteren.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci der Madamm Lorsché. Ech weess net, ob ausser dem Accord zu deene siwen Accorde Wuertmeldungen do sinn. Da kann ech dovun ausgoen, dass déi verschidde Fraktiounen a Sensibilitäten domat d'accord sinn...

► **Une voix.** - Jo.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - ...a géif dann...

► **M. Alex Bodry (LSAP).** - D'Regierung seet Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Do ass d'Harmonie jo ganz grouss. An ech géif dann och ouni Zäitverloscht zu der Ofstëmmung iwwergoen, déi elo ufänkt.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6835 et dispense du second vote constitutionnel

Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo ofgeschloss.

De Projet de loi 6835 ass unanime ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval (par M. Emile Eicher), Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden (par Mme